

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА**

351-39 / 23
Београд

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

дел.бр. 22455 датум 6.9.2023.

**МИНИСТАРСТВО ЗА БРИГУ О
ПОРОДИЦИ И ДЕМОГРАФИЈУ**

11 000 БЕОГРАД
Булевар Михајла Пупина 2

На основу члана 21. став 1. Закона о Заштитнику грађана ("Сл. гласник РС", бр. 105/2021), Заштитник грађана је са становишта своје законом утврђене надлежности, размотрио текст Предлога стратегије активног и здравог старења у Републици Србији за период од 2024. до 2030. године са образложењем, који је Министарство за бригу о породици и демографију (у даљем тексту: Министарство) доставило на мишљење, актом број: 560-00-00206/2023-03 од 24.8.2023. године и даје следеће

**МИШЉЕЊЕ НА
ПРЕДЛОГ СТРАТЕГИЈЕ АКТИВНОГ И ЗДРАВОГ СТАРЕЊА У РЕПУБЛИЦИ
СРБИЈИ ЗА ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ**

Заштитник грађана поздравља доношење новог документа јавне политике - Предлога стратегије активног и здравог старења у Републици Србији за период од 2024. до 2030. године (у даљем тексту: Предлог стратегије) због потребе заузимања стратешког правца у погледу потреба и капацитета старијих, имајући у виду старење као процес од значаја за све области друштва.

Сагледавајући текст Предлог стратегије, Заштитник грађана доставља следеће мишљење:

Заштитник грађана похваљује израду овог стратешког документа посвећеног унапређењу положаја старијих особа, њиховом што већем укључивању у различите области друштвеног живота и активног и здравом живљењу које доприноси достојанственом и испуњеном животу и у старијем животном добу.

У циљу даљег унапређења квалитета текста Предлога Стратегије достављамо следеће сугестије:

Начелне сугестије се односе на то да би у текст документа требало на истакнутији начин унети ставове о потреби:

– Да се лица старија од 65 година (старији) на значајнији и обухватнији начин укључе у јавни и политички живот и у процес доношења одлука на различитим нивоима доношења одлука;

– Да се старији, нарочито старије жене, у првом реду старије жене у руралним срединама, на ефикасан и делотворан начин информишу о остваривању права у области наследноправних и имовинскоправних односа, као и уопште остваривања социјалних и економских права;

– Да се старији, нарочито старије жене, у првом реду старије жене у руралним срединама, на делотворан начин информишу о облицима и карактеристикама породичног насиља и са механизмима и процедурама за заштиту од насиља.

Осим начелних сугестија, достављамо и ове конкретне сугестије:

У Посебном циљу 2, мера 2.1 (стр. 21) извршити допуну да је потребно спровести активности посвећене унапређењу приступачности возила јавног превоза и стајалишта како би их могле користити старије особе, особе са инвалидитетом и особе са тешкоћама у кретању.

У Посебном циљу 2, мера 2.2 (стр. 21) извршити допуну тако што би се навело да осим архитектонских баријера треба предузети и активности за отклањање и других баријера, укључујући и информационе и комуникационе, како би јавни и приватни објекти, као и окружење и услуге били приступачни старијим особама и особама са различитим облицима инвалидитета.

У Посебном циљу 5, мера 5.2 (стр. 28) допунити показатеље резултата за ту меру додавањем показатеља о броју установа здравствене заштите које пружају услугу патронажне службе.

У Посебном циљу 5, у мери 5.3 (стр. 28) допунити показатеље резултата за меру 5.3 тако што би се додао показатељ о повећању броја установа здравствене заштите које пружају услугу палијативне неге.

У Посебном циљу 5, у мери 5.4. (стр. 29) извршити допуну тако што би се навело да је потребно у руралним срединама развијати одговарајуће услуге социјалне заштите, у првом реду услуге помоћи у кући за старије жене.

У Посебном циљу 5, мера 5.5 (стр. 29) извршити допуну тако што би се предвиделе мере за развој услуга и сервиса подршке у локалној заједници у циљу оснаживања породице за пружање квалитетног породичног смештаја за старије особе и особе са инвалидитетом, укључујући и особе са нарушеним когнитивним функцијама, у првом реду деменцијом.

У посебном циљу 5, мера 5.6 (стр. 30) треба извршити допуну тако што би се навело да је потребно оснажити капацитете локалне самоуправе за пружање услуге ургентног смештаја, као и других услуга за старије особе у стању социјалне потребе.

У Посебном циљу 5, мера 5.7 извршити допуну тако што би се указало на превенцију свих облика насиља, укључујући и економско и психолошко насиље, злостављање и занемаривање, затим на то да информисање старијих особа треба да укључи и информисање о гарантованим имовинско-економским и социјалним правима, као и механизмима и процедурама заштите од насиља у породици. У истој мери, 5.7, извршити допуну да је потребно услуге жртвама насиља (нпр. СОС телефони) прилагодити старијим особама и особама са различитим облицима инвалидитета (слепим и слабовидим особама, глувим и наглувим), као и да сигурне куће и прихватилишта за жртве насиља буду приступачне старијим особама, особама са инвалидитетом и особама са тешкоћама у кретању, како у погледу физичке/архитектонске приступачности, тако и у погледу информационе и комуникационе приступачности.

У прилогу дописа, на ваш захтев налази се и попуњен ПФЕ образац.

Захваљујемо вам се на обраћању и надамо се да ћете нам се и убудуће обраћати поводом сличних питања.

ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
III
БЕОГРАД
мр Зоран Пашалић

